

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976

ד"ר סולימאן אבו-ג'אנם (להלן הנקבל) הורשע ביום 4.11.08 בבית המשפט המחוזי בת"א בעבירה של הריגה לפי סעיף 298 לחוק העונשין תשל"ז – 1977. העונש שנגזר עליו בשל כך הוא מאסר 12 שנה.

הרשעה בפלילים שלא לפי פקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז 1976 (להלן הפקודה) היא עבירה משמעתית לפי סעיף 41 (5) לפקודה. כיוון שכך הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות ביום 29.11.08 קובלנה מתוקנת נגד הנקבל, בה הוא הואשם בעבירה המשמעתית האמורה.

שר הבריאות מינה, כמצות סעיף 44 לפקודה ועדה שתשמע את שיש לנקבל לאמר, שתרכז את החומר כולו, ושתמליץ בפני השר כיצד לנהוג נוכח הגשת הקובלנה. הועדה לא הוצרכה לשמוע ראיות משום שגם הנקבל לא חלק על ההרשעה. אשמתו של הנקבל בעבירה המשמעתית שיוחסה לו, היתה איפוא מובנת מאליה וכך אמנם החליטה הועדה. בדיונים שהתקיימו לאחר מכן התרכזה הועדה בשאלת העונש.

המעשה בגינו הורשע הנקבל הוא הריגת אחותו בת ה-19. ההריגה עצמה בוצעה בפועל על ידי אחי הנקבל, שחברו יחדיו כדי להציל את מה שנראה להם ככבוד המשפחה. כבוד זה חולל לדעת האחים, בבירחתה של אותה אחות מהבית כדי לחמוק מנישואים שאמורים היו להכפות עליה, והכל לטובת אהבה שהיא רחשה לבחור אחר.

לאחר שאותר מקום המצאה של אותה אחות היא הוחזרה לביתה כנגד התחיבות (שהושגה בעזרת המשטרה) מצד האחים שלא לפגוע בה.

התחיבות זו לא כובדה. האחים, ובכללם הנקבל, החליטו לקחת דברים עמה. הנקבל סיפק להם סם הרדמה, ובעזרתו הם הרדימו אותה והוציאו אותה (לאחר שחנקו אותה) מהבית. לאחר שהתעוררה היא נרצחה.

הנקבל היה אמנם שותף לקשר ואולם לא השתתף ישירות בכל הפעילות מעבר לאספקת סם ההרדמה, ובשל כך זכה למדרג עונש נמוך משל יתר אחיו. האחרים נדונו לעשרים שנות מאסר, והוא ל-12 בלבד.

משהוגשה הקובלנה מינה שר הבריאות, במסגרת סעיף 44 לפקודה ועדה עליה הוטל לשמוע את שיש לנקבל לאמר, לרכז את החומר כולו, ולהמליץ בפניו מה ייעשה לנקבל. הועדה הגישה את

הדו"ח שלה ביום 25.6.09 לשר הבריאות, ואולם הדו"ח הועבר אלי משום שסמכות שר הבריאות לפי סעיף 41 הואצלה אלי.

בטעונו בפני הועדה גייס הנקבל, כנימוקים לקולא, את הדרך המופלאה שבמסגרתה חתר נער בדואי שוכן אוהלים וצריפים, לקנות דעת ע"י השתתפות בלימודים עממיים ותיכוניים, ואח"כ לימודי רפואה בחו"ל, ועד להשגת יעדו והפיכתו לרופא. את כל המסלול הזה עשה הנקבל בכוחות עצמו ונגד רצונו של אביו, ששאף לגייסו לטובת רעיית צאן, בדיוק כמוהו.

לצד מסלול חייו, לא זנח הנקבל בטעונו גם את הקושי בו נתקל הנקבל מול עוצמת מסורת כבוד המשפחה השוררת בקרב הבדואים.

הועדה שמעה את כל הדברים והיא הוסיפה ושמעה גם את בקשתו של הנקבל שלא להדיח אותו ממקצוע הרפואה לאחר שהוא ישוחרר מהכלא.

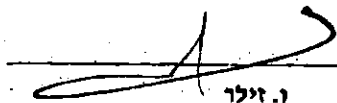
היא לא הסתירה בהחלטות את התלבטותה כשאלה מהו הצעד המשמעותי הראוי כנסיבות הענין. מחד גיסא, מדובר במי שהיה מעורב במעשים "שהביאו לנטילת חיים ... ומשכך, ראוי כי האמצעי המשמעותי ... יהיה בהתאמה. אף שתנקבל לא היה נוכח שעה שבוצע מעשה ההריגה ואף לא שעה לסם ההרדמה ניתן לקורבן, מצא ביהמ"ש את כל הנקבל אשם בעבירת ההריגה ... (והוא היה) שותף להחלטה לפגוע באחותו". מעשים אלו "אינם מתישבים עם אמוח מידה בסיסיות המתחייבות מתפקידו, סמכויותיו ומעמדו ...". הנקבל נמנה, לפי האמור בהמשך דו"ח הועדה "על מי שהחליטו לפגוע בגופו של אדם אחר", ולצורך כך השתמש ב"ידע שרכש בעבודתו כרופא". מי שעשה כך, ממשיכה ואומרת הועדה "אין מקומו בין מי שורשו להעניק טפול רפואי", פעילותו כרופא "אינה מתישבת עם הצורך לשמור על אינטרס הצבור, השם מבטחו ברופא ...".

הועדה לא התעלמה, כפי שהיא אומרת מ"סיפור חייו המיוחד ורווי הקשיים של הנקבל". הוא "הקדיש את כל מעייניו ... על מנת להגיע ליעד הנכסף", ומשהגיע לידי זה "חרב עליו עולמו".

את שני ההיבטים הללו שקלה הועדה ובסופו של דבר היא הגיעה למסקנה "... לאור מהותם של המעשים ... אין מקום להתיר לו לעסוק ברפואה, ולפיכך היא המליצה "שיש לבטל את רשיונו של הנקבל".

המלצת הועדה הינה קשה, ואולם קשה יותר הוא המעשה שנעשה ע"י הנקבל, ובנסיבות אלו אני מאמץ את המלצת הועדה, שפורטו בדו"ח הועדה, ומורה על ביטול מדי של רשיון הנקבל.

5.8.09
ניתן היום

נ. זילבר

נשיא (בדימוס) של ביהמ"ש המחוזי בירושלים